

...

Fővárosi Ítéltábla

12.Gf.40.253/2022/6.

A Fővárosi Ítéltábla a ügyvédi iroda (ügyvédi iroda címe ügyintéző: jogi képviselő neve ügyvéd) által képviselt felperes² (Cím²) felperesnek, a ügyvédi iroda¹ (ügyvédi iroda címe¹ ügyintéző: jogi képviselő neve¹ ügyvéd) által képviselt alperes² (Cím¹) alperes ellen, szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében, a Fővárosi Törvényszék 2022. május 18-án meghozott 31.G.41.998/2021/9-II. számú ítélete ellen az alperes által 11. sorszámon benyújtott fellebbezés folytán – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, míg a fellebbezett részében helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperes részére 40.914 (negyvenezer-kilencszáztizennégy) forint + áfa, mindösszesen 51.961 (ötvenegyezer-kilencszázhatvanegy) forint másodfokú eljárással felmerült ügyvédi költséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A Fővárosi Törvényszék a fellebbezéssel támadott ítéletében a felperes keresetét elutasította, és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 700.000 forint perköltséget, valamint az állam javára 1.500.000 forint kereseti illetéket.

[2] Az irányadó tényállás szerint a felperes, mint vállalkozó 2019. június 23-án kivitelezési szerződést kötött az egyéb érdekelt¹, mint megrendelővel közbeszerzési eljárás során meghatározott építési-szerelési munkák teljeskörű kivitelezésére. A szerződésben rögzítették, hogy a megrendelő az ellenszolgáltatást utólag átutalással teljesíti, alvállalkozó igénybevételevel történő teljesítés esetén a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI.

törvény (továbbiakban Kbt.), valamint a 322/2015. (X. 30.) Korm. rendelet rendelkezései szerint. A felperes a teljesítésbe alvállalkozóként – egyebek mellett – az alperest is bevonta. A felperes a megrendelő felé a kivitelezési szerződés végteljesítése eredményeként 127.043.464 forint összegű számlát állított ki, a számlaköveteléséből több követelésrészt az alvállalkozóra engedményezett. A 2020. augusztus 17-én megkötött két engedményezési szerződéssel 11.250.000 forint, valamint 32.692.425 forint összegű követelését az alperesre engedményezte. A felperes ugyanezen a napon kiállította a megrendelőnek címzett engedményezésről szóló értesítést és teljesítési utasítást 43.942.425 forint vonatkozásában. Az alperes a felperessel szembeni számlakövetelései összegéhez az engedményezési szerződések alapján a megrendelőtől közvetlenül hozzájutott, a felperes pedig a végszámlájából fennmaradó 9.793.275 forintot kapta meg a megrendelőtől.

[3] A Fővárosi Ítéltábla a 2020. október 8-án meghozott 11.Fpkf.43.311/2020/5. számú végzésével az elsőfokú bíróság eljárást megszüntető végzését megváltoztatva megállapította a felperes fizetéseképtelenségét és elrendelte a felszámolását. A felszámolási kérelem bírósághoz érkezésének időpontja 2019. január 22. napja, míg a felszámolás kezdő időpontja 2020. november 24. napja.

[4] A felperes keresetében a 2020. augusztus 17-én létrejött két engedményezési szerződés érvénytelenségének a megállapítását, valamint az eredeti állapot helyreállításaként az alperes kötelezését kérte 43.942.425 forint megfizetésére. Perköltség igényét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. IM rendelet (továbbiakban: IM rendelet) 3. § (2) bekezdés b) pontja alapján terjesztette elő és az ügyvédi munkadíj összegét 1.518.273 forint + áfa összegben jelölte meg. Kereseti kérelme jogalapjaként a csődeljárásról és felszámolási eljárásról szóló (továbbiakban: Cstv.) 40. § (1) bekezdés c) pontjára és (1a) bekezdésére hivatkozott.

Állította, hogy az alperes a felszámolási kérelem tényéről már 2019-ben tudomást szerzett, az engedményezési szerződés aláírásának időpontjában számos végrehajtási eljárás volt folyamatban a felperessel szemben. A felszámolási eljárásban 2.591.021.121 forint összegű hitelezői igényt vett nyilvántartásba a felszámoló.

Az alperes, mint hitelező előnyben részesítése a javára szóló engedményezéssel valósult meg, melynek folytán az alperes igénye a felperes többi hitelezőjét megelőzően térült meg. Engedményezés hiányában az alperes követelése nem került volna kiegyenlítésre, a követelés a felpereshez folyt volna be. Mindezek miatt a szerződés a Cstv. 40. § (1) bekezdés c) pontjába ütközik, így érvénytelen. Előadta azt is, hogy az alperes az engedményezési szerződések 1. pontjában szerepeltetett követelése tekintetében a felszámolási eljárásban hitelezői igényt nem jelentett be, melyből következően azok ellenértékéhez hozzájutott.

Az eredeti állapot helyreállítása körében hivatkozott a Cstv. 40. § (1a) bekezdésére és a polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 6:113. § (1) bekezdésében foglaltakra. Érvelése szerint, mivel jelen ügyben az eredeti állapot helyreállítására lehetőség nincs, e körben az alaptalan gazdagodás pénzbeli megtérítését kell kérni az alperestől.

[5] Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperes perköltségben történő marasztalását kérte. Perköltségét az IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja alapján 4.394.245 forintban kérte megállapítani.

Nem vitatta, hogy a felek alvállalkozási szerződést, majd 2020. augusztus 17-én két engedményezési szerződést kötöttek, azonban azt vitatta, hogy a per tárgyát képező engedményezési szerződések a Cstv.-be ütköznek, mivel a Kbt. 135. § (3) bekezdése és a 322/2015. (X. 30.) Korm. rendelet 32/A. § (1) bekezdése alapján jogszerűen kötötte meg az alperes őt megillető alvállalkozói díj követelésre az engedményezési szerződést. Hangsúlyozta, hogy a kivitelezési szerződésre a Kbt. rendelkezéseit kell alkalmazni, míg a Korm. rend. az ellenérték kifizetésére a Ptk.-tól eltérő szabályokat tartalmaz. Az engedményezési szerződés megkötésére azért került sor, mert ennek alapján biztosította a felperes, hogy az alperes az alvállalkozói szerződés, valamint a Korm. rendelet alapján hozzá jutjon jutni a közbeszerzési eljárás keretében végzett munkájának ellenértékéhez. A közbeszerzési törvény speciális szabályainak figyelembevételével megkötött engedményezési szerződés nem ütközik a Cstv. 40. § (1) bekezdés c) pontjába.

[6] A törvényszék megállapította, hogy a felperes keresete nem alapos. Az irányadó jogszabályi rendelkezések [Cstv. 40. § (1) bekezdés c) pont, Korm. rend. 32/A. § (1) és (3) bekezdés] felhívását követően – egyebek mellett – rögzítette, a perben nem volt vitatott, hogy az alperes az engedményezett követelés összegéhez hozzájutott, a felperessel szemben fennálló alvállalkozói szerződésből eredő követelése megtérült. Az alperes ezáltal olyan követeléshez jutott hozzá, amelynek esedékességét megelőzte más bejelentett hitelezők követeléseinek esedékessége, így egy ilyen tényállás elvileg alkalmas lehet a Cstv. 40. §-a szerinti szerződés eredményes megtámadására.

A perbeli esetben azonban többlet tényállási elemként kellett értékelni, hogy az alperes felperessel szembeni követelése, és a felperesnek fennálló vállalkozói díj követelése egyazon közbeszerzési eljárás keretében megvalósuló kivitelezés során keletkező követelések, amelyek egy kifizetési láncolatba tartoznak. Rögzítette, helyesen hivatkozott az alperes arra, hogy a Kbt. és a Korm. rend. kógens rendelkezéseket tartalmaz a közbeszerzési eljárás keretében történő vállalkozói díjak megfizetésére, melynek lényege, hogy a rendelet hatálya alá tartozó esetben a fővállalkozó először az alvállalkozói teljesítés értékét kapja meg a megrendelőtől, amit haladéktalanul ki kell fizetnie az alvállalkozónak és ezt igazolni is kell a megrendelő felé. Csak ezt követően juthat hozzá a fővállalkozói teljesítése ellenértékéhez. Mivel az alperes a per tárgyává tett engedményezési szerződés folytán a jogszabály által kógens normába foglaltan részére dedikált összeghez jutott hozzá, a felek ezt biztosító engedményezési szerződése nem valósította meg hitelező előnyben részesítését, azok Cstv. 40. § (1) bekezdés c) pontja szerinti érvénytelenségét megállapítani nem lehet, ezért a felperes keresetét elutasította.

A törvényszék a pernyertes alperes perköltségének megfizetésére a felperest kötelezte. E körben rögzítette, az alperes által igényelt, az alperes és jogi képviselője közötti megállapodásban rögzített mértékű 4.394.245 forint összegű ügyvédi munkadíjat az IM rendelet 2. § (2) bekezdése alapján mérsékelte, mert megítélése szerint az nem áll arányban a

ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel. Az ügyvédi munkadíj megállapítása során figyelemmel volt arra, hogy a perben egyetlen tárgyalást tartott, az alperesi képviselő egy perbeli beadványt, az írásbeli ellenkérelmet szerkesztette meg és annak mellékleteit csatolta, továbbá az elbírálandó kérdés jogkérdés volt, amely nem is volt különösebben bonyolult. Mindezeket figyelembe véve, a pertárgy értékére is tekintettel, a felperes által viselendő ügyvédi munkadíjat 700.000 forintban állapította meg, valamint kötelezte a felperest az elsőfokú eljárással felmerült illeték megfizetésére.

[7] Az ítélettel szemben az alperes terjesztett elő fellebbezést, melyben kizárólag az ítélet perköltségre vonatkozó rendelkezésének megváltoztatását kérte akként, hogy a bíróság a felperest terhelő perköltséget emelje fel a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló IM rendelet 3. § (2) bekezdés a)-b) pontja alapján 1.518.273 forintra. Kérte továbbá a felperes kötelezését a másodfokú eljárási költségek megfizetésére.

A jogorvoslati kérelmében előadta, a pertárgy értékét a felperes 43.942.425 forintban határozta meg, így az ügyvédi munkadíj összege az IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) és b) pontja alapján a pertárgyérték figyelembevételével 1.518.273 forint.

Kifejtette, az ügy bonyolultságára, a jogi képviselő által kifejtett munka minőségére és mennyiségére is figyelemmel nem indokolt, hogy a bíróság az IM rendelet 2. § (2) bekezdésére hivatkozással a munkadíj összegét alacsonyabb mértékben határozza meg, mint amilyen összegű munkadíj megbízási szerződés nélkül megilletné a jogi képviselőt. Az IM rendelet lehetőséget ad a feleknek arra, hogy az ügyvédi munkadíjról megállapodást kössenek. Az alperes a megbízási szerződést aláírta, amely alapján 4.394.242 forint összegű fizetési kötelezettsége keletkezett a jogi képviselővel szemben. Az alperes azonban pernyertessége ellenére sem jutott hozzá a megbízási szerződés alapján felszámított ügyvédi költséghez. A bíróság által aránytalan mértékben leszállított ügyvédi költség rendkívül alacsony, a felszámított összeg 50%-át sem éri el.

Hangsúlyozta továbbá, hogy önmagában az alperes által kifejtett, minden részletre kiterjedő tényállás összeállítás, a számtalan szerződés, számla beszerzése, ellenőrzése, egyeztetése nagy mennyiségű időráfordítást követelt meg a jogi képviselőtől. A hatoldalas ellenkérelemből látható, hogy a jogi képviselő alapos munkát végzett. A jogi képviselő mindemellett a tárgyaláson is megjelent, ahol szóban kifejtette a közbeszerzési törvény, a Ptk. és a Cstv. alkalmazásának helyét, hivatkozva az alkalmazandó joggyakorlatra is. A nyújtott ügyvédi szolgáltatás minősége arányban áll a munkadíj összegével, de semmi esetre sem alacsonyabb értékű, mint az IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) és b) pontja szerint felszámítható munkadíj.

Hivatkozott a Kúria Kfv.35.664/2017/4. számú határozatára, mely szerint önmagában az, hogy a díj nem áll arányban a pertárgyértékkel, nem ad jogszerű indokot annak mérséklésére. A mérséklés akkor indokolt, ha az nem áll arányban a pertárgy értékével vagy a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel. A vagylagosan megfogalmazott indokok alapján nem csupán a pertárgyértéket kell szem előtt tartani, hanem azt is vizsgálni kell, hogy milyen arányú ügyvédi munka volt szükséges.

Álláspontja szerint az IM rendelet 2. § és 3. § helyes értelmezése az, hogy a 2. § (2) bekezdés alapján felszámított ügyvédi költség nem lehet kevesebb, mint amit a fél a megbízási szerződés csatolása nélkül felszámíthatna. Ellenkező esetben nem lenne értelme a megbízási szerződés csatolásának. Az ügyvédi költség ilyen mértékű csökkentése a pernyertes fél részére rendkívül hátrányos, a bíróság a megbízási szerződés alapján kifizetett összeg 15,9%-át ítélte meg a javára.

[8] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és az alperes eljárási költségeiben történő marasztalását kérte.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helyes mérlegeléssel állapította meg az alperesi jogi képviselő munkadíját. Kifejtette, az IM rendelet 2. § (6) bekezdése szerint lehetőség van az ügyvédi munkadíj mérséklésére, ezért téves az az alperesi álláspont, mely szerint a 2. § (2) bekezdése alapján felszámított ügyvédi költség nem lehet kevesebb, mint amit a fél a megbízási szerződés csatolása nélkül felszámíthatna. Az elsőfokú bíróság a mérséklés körében teljeskörűen eleget tett az indokolási kötelezettségének, így mérlegelési körében megalapozottan döntött az ügyvédi munkadíj tárgyában.

[9] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 370. § alapján a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között, vagyis a felperest terhelő ügyvédi munkadíj összege tekintetében bírálta felül.

[10] A fellebbezés az alábbiak szerint nem alapos.

[11] Az elsőfokú bíróság az ügyben – a fellebbezéssel érintett körben – helytálló határozatot hozott, az ítéltábla a döntés indokaival egyetért. Annak megismétlése nélkül, a fellebbezésben előadottak alapján az alábbiakra mutat rá.

[12] Az ítéltáblának az alperes fellebbezési hivatkozása kapcsán abban kellett állást foglalnia, hogy a pernyertes felet megillető ügyvédi munkadíj megállapításánál, ügyvédi megbízási szerződésre való hivatkozás esetén, van-e lehetősége a bíróságnak az ügyvédi munkadíj összegét a pertárgyérték figyelembevételével megállapítható mértéknél alacsonyabb összegben megállapítani.

[13] Az adott ügyben a pernyertes alperes az elsőfokú eljárásban a képviseletével felmerült ügyvédi munkadíj összegét az IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja alapján, a becsatolt ügyvédi megbízási szerződésben kikötöttek alapján 4.394.245 forint összegben határozta meg, majd fellebbezésében – ettől eltérően – az IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) és b) pontjában foglaltak szerint 1.518.273 forintban kérte az ügyvédi munkadíj megállapítását, állítva, hogy a pernyertes felet megillető munkadíj – annak mérséklése esetén – sem lehet

kevesebb, mint a pertárgy érték alapulvételével megállapított díj. Ellenkező esetben a megbízási szerződés becsatolásának nincs értelme.

[14] Az ítéltábla az alábbiakra tekintettel nem osztja a fellebbező alperes álláspontját.

[15] A bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről rendelkező IM rendelet két helyen, a 2. §-ban és a 3. §-ban szabályozza az ügyvéd által képviselt fél részére megállapítható ügyvédi munkadíj összegét. A 2. §-ban foglalt esetben a fél és az ügyvéd között létrejött megbízási szerződésben kikötött munkadíj, míg a 3. §-ban szabályozott esetben a pertárgyérték figyelembevételével megállapított összegű munkadíj felszámítására jogosult a jogi képviselő. Mind a megbízási szerződéssel, mind a pertárgyérték figyelembevételével felszámított munkadíj összegét jogosult a bíróság indokolt esetben mérsékelni, ha az nem áll arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel, azonban döntését indokolni köteles.

[16] Az adott esetben a törvényszék az IM rendelet 2. § (2) bekezdése alapján a felszámított ügyvédi munkadíj összegét mérsékelte, figyelembe véve a pertárgy értéke mellett a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységet, és a kért összeggel szemben 700.000 forintban állapította meg a felperes által az alperes részére fizetendő ügyvédi munkadíjat. A törvényszék döntésében részletes indokát adta annak, hogy a megbízási szerződésben megjelölt mértékű megbízási díjat miért tartja az elvégzett munkával arányban nem állónak, mely indokolással az ítéltábla maradéktalanul egyetért. A döntés a fentiek alapján nem ellentétes az alperes által felhívott kúriai határozattal, mivel figyelemmel volt mind a pertárgy értékére, mind a kifejtett tevékenységre.

[17] Tévesen állította az alperes fellebbezésében, hogy a bíróság a megbízási szerződésben kikötött ügyvédi munkadíj mérséklésekor a pertárgyérték alapulvételével megállapítható összegnél alacsonyabb összegben nem állapíthatja meg a pernyertes felet megillető díj összegét, ugyanis a felhívott rendelkezésekből ez a következtetés nem vonható le. A rendelet olyan előírást nem tartalmaz, mely szerint a mérséklés esetén legalább a pertárgyérték alapulvételével megállapítható díjat kellene a bíróságnak megállapítani. A két rendelkezés egymástól független, egymásra tekintet nélkül teszi lehetővé a díj mérséklését, azonban a bíróság mindkét esetben a döntését indokolni köteles, melyre adott esetben sor került.

[18] Megjegyzi az ítéltábla, önmagában egy fél pernyertessége nem jelenti automatikusan azt, hogy az általa akár megbízási szerződés alapján, akár a pertárgyérték alapulvételével felszámított ügyvédi munkadíjat a bíróság meg is ítéli számára.

[19] A kifejtettek alapján az ítéltábla az elsőfokú ítélet fellebbezett rendelkezését – a nem fellebbezett részét nem érintve – a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[20] Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 83. § (1) és (5) bekezdése értelmében viseli a másodfokú eljárásban keletkezett költségeit, továbbá megfizetni tartozik a felperes által felszámított 40.914 forint + áfa összegű ügyvédi munkadíjat a felperes részére.

Budapest, 2022. október 12.